

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ПРОЄКТИ В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ЯКІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮЮЧИХ ФУНКЦІЙ

Т.Й. Франчук,

**Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка, м. Кам'янець-Подільський**

Умови кризового суспільства закономірно посилюють увагу до чинників, які інспірують кризові явища з метою пошуку шляхів їх нівелювання, а також дослідження алгоритмів та технологій роботи з наслідками кризових, конфліктогенних ситуацій, які особливо позначаються на найбільш уразливих верствах населення. Важливим є розуміння того, що має бути зустрічний рух: з одного боку – це соціальна допомога тим, хто в рамках актуальної ситуації найбільше її потребує за наслідками дії деструктивних кризових процесів, з іншого – йдеться про системну підготовку молодих людей до життя, прийняття конструктивних рішень в умовах кризового суспільства, яке набуває тенденцій до перманентного загострення (пандемії, військові дії та ін.).

У цьому контексті йдеться про пошук адекватних освітніх технологій, які були би спрямовані на безпосередню чи опосередковану підготовку здобувачів освіти до життя в умовах конфліктогенних ситуацій, прийняття адекватних конструктивних рішень щодо реагування на проблеми, особистісну мобілізацію задля визначення алгоритмів дій, моделей поведінки тощо.

Немає необхідності доводити, що особливої актуальності у рамках заявленої проблематики набуває система інклюзивного навчання, тобто навчання, яке несе додаткове навантаження, зважаючи на характеристики дітей з особливими освітніми потребами.

Проблеми інклюзивного навчання, у тому числі використання інноваційних освітніх технологій, до яких відносяться проєктні, були предметом досліджень таких учених як А. Колупаєва, С. Миронова, В. Нечипоренко, М. Чайковський та ін. Фундаментальна ідея інклюзивної освіти полягає в тому, аби створювати модель реального суспільства, в рамках якого живуть, взаємодіють та співпрацюють різні люди з різними цінностями, можливостями, поведінковими традиціями (від англ. inclusion – включення, залучення). У широкому соціально-філософському трактуванні інклюзія є формою буття відповідно до якої всі почувають себе інтегрованими у соціум, всі мають можливість вибору, умов для самореалізації.

Інклюзивне навчання передбачає спеціальну підготовку до умов кризового суспільства, зокрема це стосується:

- дітей з особливими освітніми потребами до життя в умовах кризового суспільства;
- інших учнів інклюзивного класу, які, крім актуалізації власних захисних реакцій, мають піклуватися про фізично, психологічно менш мобільних (учні з ОПП, інваліди, старші люди з обмеженими можливостями, беззахисні тварини та ін.);

- фахівців освітньої сфери, які мають бути спроможними працювати як з дітьми з ОПП, як і загалом організувати навчальний процес в умовах інклюзивного класу.

У зазначеному вище контексті особливої актуальності набувають проєктні освітні технології, які задають не лише стандарти особистісно зорієнтованої, компетентнісної освіти, а й суттєво змінюють алгоритмізацію освітнього процесу, акцентуючи особливу увагу на результатній складовій.

Аби зрозуміти сутність проєктного підходу до організації освітнього процесу варто у самих загальних рисах порівняти навчання як процес і як проєкт. Перший передбачає перманентність, повторюваність дій (інформаційно-репродуктивні технології), що базуються на засвоєнні навчальної інформації, а на контролюючому етапі – її відтворенні та використанні для формування діяльності за зразком. На противагу – проєктний підхід програмує діяльність (комплекс дій), спрямовану на отримання очікуваного і конкретного результату.

Тому проєкт трактується як цілісна система, що реалізується у межах конкретно поставлених цілей, з чіткою мотивацією щодо їх цінностей, особливо у практичній площині) та очікуваними результатами, які візуалізують варіант/и досягнення цих цілей.

Центрація на результатній складовій у рамках проєкту привносить нові критерії його якості, які є очевидними для всіх суб'єктів освітнього процесу. Стосовно системи інклюзивної освіти необхідно зазначити такі пріоритети:

- прогнозується результат, який за своєю суттю є поліфункціональним і стосується, крім навчальних досягнень, створення конструктивних та психологічно сприятливих взаємовідносин між усіма суб'єктами освітнього процесу. У такий спосіб формуються реально антикризова освітня ситуація, яка сприймається як умова досягнення групового успіху у виконанні навчального завдання, а відтак і індивідуального успіху кожного, насамперед, через високу їх взаємозалежність;

- визначеність структурної організації проєктної діяльності, що передбачає чіткий початок і закінчення, яке фіксує досягнення поставлених цілей (з використанням дієвого діагностичного інструментарію) у рамках певного часового виміру. В умовах інклюзивного навчання диференціація рівнів та функцій в контексті спільної діяльності дозволяє враховувати реальні та потенційні можливості кожного, так само диференційовано контролювати та оцінювати їх реальні досягнення;

- аналіз результатів проєктної діяльності, як і процесу їх досягнення, спонукає до системного аналізу доцільності організації спільної діяльності, коректності розподілу функцій між її учасниками. Функції будь-якого аналізу передбачають оптимізацію діяльності на наступному етапі її здійснення, як правило, в рамках наступної циклограми проєкту, тим самим забезпечуючи вищий рівень її ефективності.

Виходячи з вищезазначеного, базовими характеристиками, а відтак і критеріями контролю якості проєктного навчання в умовах інклюзивної освіти є:

– діяльність, яка пов'язана зі змінами (це означає, що апріорі у проект закладаються зміни, що корелюють не лише з підвищенням компетентності з визначеної теми, а й якості діяльності, цінностей, ставлень, рівня міжособистісних взаємовідносин, умов для самореалізації кожного та ін.;

– чіткість та прагматичність постановки мети проекту, орієнтація на конкретний результат діяльності, який є вимірюваним і представляє цінність групової роботи, як і індивідуального внеску кожного;

– оригінальність/неповторність діяльності, тобто передбачається, що кожен результат виконання того чи іншого проекту буде унікальним, оскільки він є результатом не лише загальноприйнятих алгоритмів дій (традиційної методики організації діяльності), а особистісно орієнтованого навчання, продуктом міжособистісної взаємодії у рамках групи (саме група творить результат в умовах обмежених ресурсів та унікальних особистісних об'єднань). Тому результат діяльності сприймається на емоційному рівні як досягнення успіху групи і кожного його члена, у тому числі коректності розподілу функцій і адекватної організації діяльності.

На основі проведених досліджень в системі професійної підготовки фахівців були виділені умови забезпечення ефективності організації проектної діяльності в системі інклюзивної освіти:

– глибоке розуміння студентами теорії і практики інклюзивної освіти, її сучасних тенденцій та технологій розвитку;

– оволодіння проектними технологіями не лише в навчанні, а і у власному соціальному, життєвому просторі, виявлення власних, особистісно зорієнтованих підходів до організації діяльності на основі проектів;

– домінування практико-орієнтованих видів організації навчання, які починаються з усвідомлення цінності отримання кінцевого результату, можливості його практичного використання не лише у навчанні, а й у житті;

– збільшення потенціалу дослідницької, пошукової, творчої, рольової складової в структурі організації навчання, залучення студентів до процесу проектування при вивченні конкретних тем з різних навчальних дисциплін;

– збільшення питомої ваги неформальних, інформальних видів навчання, які сприяють підвищенню компетентності з проблем використання проектних технологій в умовах інклюзивної освіти, посилення функцій самоуправління, самоконтролю, самооцінки.

Отож, проблема використання проектних технологій в системі інклюзивної освіти є складною та поліфункціональною, оскільки вона передбачає не лише їх імплементацію в систему шкільної освіти, а і відповідну (з високим рівнем взаємозалежності) систему професійної підготовки фахівців.

Проектна технологія має широкий спектр застосування в рамках відповідного освітнього простору, а також більш широкого – життєвого, соціального. Тому оволодіння логікою і технологією проектування дає можливість більш цілеспрямовано і системно підходити до власного особистісного, професійного саморозвитку, формування адекватного освітнього, соціокультурного середовища у широкому контексті.

	ЦІЙНА МЕТОДИКА ДЛЯ ОПАНУВАННЯ ДИСЦИПЛІН ДОКУМЕНТОЗНАВЧОГО ПРОФІЛЮ Т.П. Андріяш, Т.О. Ковальська, Н.Ф. Русол, ВСП «Фаховий коледж промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ», м. Одеса	
173	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ НАВЧАННІ МАГІСТРАНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 181 «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ», ОПП «КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ» Н.А. Ткаченко, О.А. Кручек, О.В. Севастьянова	379
174	МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 181 «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ» ЗА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ Н.А. Ткаченко, О.П. Чагаровський, О.Г. Клименко	381
175	ІНЖЕНЕРНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ Ю.О. Левтринська	383
	СЕКЦІЯ 3	
176	УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНЮВАННЯ ЙОГО СЕРЕДОВИЩА В.Ю. Стрельников, Полтавська академія неперервної освіти імені М.В. Остроградського, м. Полтава	386
177	ПРОЕКТИ В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ЯКІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮЮЧИХ ФУНКЦІЙ Т.Й. Франчук Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський	389
178	ВАЖЛИВІСТЬ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ОBOB'ЯЗКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНОГО ФАХІВЦЯ Т.С. Незвешук-Когут, Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету, м. Чернівці О.С. Камушков, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	392
179	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК КОНТРОЛЬНО-ОЦІНЮВАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ С.М. Соц, Н.В. Хоренжий, І.О. Кустов	394